

Φικτος ἦτο τῆς πόλεως ἡ σωτηρία, ἐφρόντισαν νὰ σώσωσι καὶ τὴν ὀρθοδοξίαν, ἥτις ἐμελλεν ἐν καιρῷ δουλείας νὰ χρησιμεύσῃ ἀντὶ πατρίδος, καὶ ὑποθάλλουσιν καὶ κρατύνουσιν τὸ ἑλληνικὸν φρόνημα νὰ ἐπικραφῇ ἡμᾶς εἰς ἐθνικὴν ὑπερξίν. Τοῦτο καὶ ἐγένετο. Ἄρα οὐ μόνον ἡ ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ ἡ πατρίς αὐτὴ πρὸ τῆς ἐκκλησίας μάλιστα, πρέπει νὰ ἀνταμείψωσι τὴν μνήμην τοῦ τε Γενναδίου καὶ τοῦ Δουκὸς Νοταρᾶ, ὅστις κηρύττων προτιμοτέραν τὴν παρουσίαν τῶν ὀθωμανῶν τῆς τῶν Λατίνων, δὲν παρεφέρετο ὑπὸ πάθους ἢ δεισιδαιμονίας, ἀλλ' ἐδίδε μαρτύρια σπανίας φιλοπατρίας καὶ σπανιωτέρως πολιτικῆς συνέσεως.

Τοιοῦτο τὸ ἔργον τοῦ Κ. Σάθου δι' ὃ, ἐπαναλαμβάνομεν, πολλὰς ὀφείλομεν αὐτῷ τὰς χάριτας. Ἀλλ' ὅσω σκόπιμος, ὅσω δραστηρία, ὅσω νοήμων καὶ ἂν ὑπάρχει ἡ ἰδιωτικὴ ἐνέργεια, πολλάκις δὲν τελεσφορεῖ θεόντως ἄνευ καὶ τῆς τοῦ δημοσίου συνδρομῆς. Διὸ οἱ ἐμπειπιστευμένοι παρ' ἡμῶν τὰ τῆς παιδείας ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἰδρύσῃσι παρὰ τῇ ἐθνικῇ Βιβλιοθήκῃ ἰδιαίτερον τμήμα, εἰς ὃ, συλλεγόμενα ἐπιμελῶς, νὰ κατατίθωνται τὰ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως ἐκδοθέντα καὶ εἰ δυνατόν ἀνέκδοτα συγγράμματα· ἐπὶ τούτῳ δὲ οὔτε κόπων οὔτε δαπάνης πρέπει νὰ φεισθῶσι, διότι ἀνυπέρβητον προκύπτει σήμερον ἐκ τῶν τριῶν περὶ σχολείων, περὶ τυπογραφείων καὶ περὶ λογίων ἀνδρῶν μονογραφιών, ὅτι ἐκ τῶν φιλολογικῶν ἐκείνων ἔργων θέλει καταρτισθῇ ἡ τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἱστορία, ἥτις καὶ κατὰ τὴν μακράν καὶ πολυώδυνον δουλείαν τιμᾷ τὰς πεποιθήσεις καὶ τὴν ἀκαταγώνιστον αὐτοῦ ἐμμονὴν εἰς τὰ πάτρια.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΜΙΚΤΑ.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ.

(Συνέχ. 13α. ἀριθ. 430.)

34) Ὅποιος εἶν' ὅς' ἀπ' τοῦ χορὸ πολλὰ τραγούδια ξέρει. — Βλ. Αἴσχ. Προμ. Δεσμ. 263.

Ἐλαφρόν, ὅστις πημάτων ἔχω πόδα
ἔχει, παραινέει τε νοθεύει τε τὸν κακῶς
πράσσοντα. . . .

35) Τὸ κακὸ σκυλὶ ποτὲ δὲν φοφάει. — Οὕτω καὶ ὁ Φιλοκτήτης παρὰ Σοφοκλεῖ (Φιλοκτ. 446), μαθὼν ὅτι ὁ Θεραΐτης ζῇ λέγει·

Ἐμελλ' ἐπεὶ οὐδὲν πῶ κακὸν γ' ἀπώλετο,
Ἀλλ' εὖ περιστέλλουσιν αὐτὰ δαίμονες,
Καὶ πως τὰ μὲν πνεύργα καὶ παλιντρεφῇ
Χαίρουσ' ἀναστρέφοντες ἐξ ἡδου, τὰ δὲ δίκαια
Αἰκαία καὶ τὰ χρῆστ' ἀποστέλλουσ' αἰεὶ.

36) Δυὸ σπασμένοι νικοῦν ἐν' ἀντρείωμένον — ἢ, χαρὰς τὸν δυνατόν ποῦ τὸν πιάσουν δυὸ σπασμένοι. — Ἀνάλογος ταύταις εἶναι ἡ ἀρχαία παροιμία «Οὐδ'

Ἡρακλῆς πρὸς δῖον. — Οὕτω καὶ ἡ ἑκάβη παρ' Εὐριπίδῃ (Ἑκάβ. 874) λέγει πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, ἐρωτῶντα αὐτὴν, πῶς εἶναι δυνατόν αἱ γυναῖκες νὰ τιμωρήσωσι τὸν Πολυμήστορα·

Δεινὸν τὸ πλῆθος εὖν δόλω τε δόσμαχον.

Τὴν αὐτὴν γνώμην ἐκφράζει καὶ ὁ Σοφοκλῆς (Οἰδίπ. Τυραν. 845.)

Οὐ γὰρ γένειτ' ἂν εἴ γε τοῖς πολλοῖς ἴσας.

Πρβλ. καὶ Αἰσώπ. μυθ. 174.

37) Πρῶτα στοχάσου ἔπειτα ἐπιχειρήσου. — Βλ. Πυθαγ. Χρυσ. επ. 27.

Βουλεύου δὲ πρὸ ἔργου, ἔπος μὴ μῶρα πέληται.

καὶ αὐτ. 37. Λόγισαι δὲ πρὸ ἔργου.

Πρβλ. καὶ Αἰσώπ. μυθ. 4, οὗ τὸ ἐπιμύθιον «Δεῖ τὸν φρόνιμον ἄνδρα πρότερον τὰ τέλη σκοποῦντα τῶν πραγμάτων, εἴθ' οὕτως αὐτοῖς ἐγχειρεῖν.» Ὡσαύτως καὶ μυθ. 49, οὗ τὸ ἐπιμύθιον λέγει· «ὅτι οὐ δεῖ ἀπερισκέπτως πράσιναι τοῖς πράγμασι.»

38) Γνώριζε τὸ εἶνά σου. — Τὸ γινῶθι σαυτὸν τοῦ Θάλητος, ὅπερ καὶ ὁ Αἰσχύλος παραγγέλλει λέγων (Προμ. Δεσμ. 309.)

Γίγνωσκε σεαυτὸν.

Βλ. καὶ Ξενοφ. Ἀπομν. Γ'. θ'. 6. «Τὸ δὲ ἀγνοεῖν ἑαυτὸν, καὶ ἂ μὴ οἶδε δοξάζειν τε καὶ οἶεσθαι γινώσκειν, ἐγγυτάτω μανίας ἐλογίζετο εἶναι» καὶ Δ' β' 24. — Βλ. καὶ Πλουτ. Δημοσθ. Γ' 847. — «Εἰ παντὸς ἦν τὸ Γινῶθι σαυτὸν ἔχειν πρόχειρον, οὐκ ἂν ἐδόκει πρόσταγμα θεῶν εἶναι.»

39) Πήγαινε μ' ἕνα καλὸν νὰ γίνης καλλίτερος, πήγαινε μ' ἕνα κακὸ νὰ γίνης χειρότερος. — Βλ. Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. β' 20. «Διὸ καὶ τοὺς υἱεῖς οἱ πατέρες, καὶ ὥσι σώφρονες, εἰργουσιν ὅμως ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων, ὥς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν ὁμιλίαν ἄσκησιν οὕσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κατὰλυσιν. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ τῶν ποιητῶν ὅ, τε λέγων (Θεογ. 35.)

Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἀπ' ἐσθλὰ διδάξαι· ἦν δὲ κακῶσι
Συμμίσσης, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἄνθρωπον νόον.»

Πρβλ. καὶ αὐτ. 27. Καὶ

Γαλλικὴ δὲ τις παροιμία λέγει· «Dis-moi qui tu hantes je te dirai qui tu es.»

40) Μόν' ὁ Χάρος δὲν σταυρόνεται. — Παρὰ Σοφοκλεῖ (Ἀντιγ. 361) ὁ χορὸς ἀπαριθμῶν πάντα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἀνθρώπου, λέγει ἐν τέλει·

. . . . Αἶδα μόνον
Φεῖξιν οὐκ ἐπάξεται.

41) Ὁ παπᾶς πρῶτα τὰ γένειά του. — Πρβλ. Σοφ. Σοφ. Ἀντιγ. 437 καὶ ὅπου ὁ φύλαξ λέγει πρὸς τὸν Κρέοντα·

Τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ κακῶν πεφυγῆναι
ἤδιστον, ἐς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ἄγειν
Ἀλγεινόν. Ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἔσσω λαβεῖν
Ἐμεῖς πέφυκα τῆς ἡμῶν σωτηρίας.

42) Οἱ πολλοὶ κραδοκυραῖοι πνίγουν γρήγορα τὸ κράτος. — Ἰσοδύναμος τῇ ἀρχαίᾳ· «Πολλοὶ στρατηγοὶ Κερῖαν ἀπώλεσαν.» Βλ. Ἰλιάδ. Β. 204.

Οὐκ ἀγαθὸν παλικοιρανίη· εἰς κοίρας ἐστω
Εἰς βασιλεὺς, ὃ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
Σκῆπτρον ἔδωκε θέμιστας, ἵνα σφίσι βασιλεύῃ.

Πρβλ. Corn. Nepot. Dion. IV, 4.

43) Βόηθα Χριστὲ καὶ Παναγιά νὰ κλέψω τὸ δικοπότηρα. — Βλ. Ξενοφ. Ἀπομν. Α. γ. 2. «Καὶ εὐχετο δὲ πρὸς τοὺς θεοὺς ἀπλῶς τάγαθὰ διδόναι, ὥς τοὺς θεοὺς κάλλιστα εἰδότες ὅποια τάγαθὰ ἐστί· τοὺς δὲ εὐχομένους χρυσίον ἢ ἀργύριον ἢ τυραννίδα ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων οὐδὲν διάφορον ἐνόμιζεν εὐχεσθαι, ἢ εἰ κυβείαν ἢ μάχην ἢ ἄλλο τι εὐχοιντο τῶν φανερώς ἀδήλων ὅπως ἀποθήσοιτο.»

44) Μὴ κλωτσᾷς τὰ γονικά σου θὰ τὸ βρῇς ἀπ' τὰ παιδιὰ σου. — Βλ. Ἰσοκρ. πρὸς Ἀθην. δ'. «Τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς οἷους ἂν εὖξαι περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας.»

45) Ἡ νύχτα στεφανώνει τὰ ἔργα τῆς ἡμέρας. (Παροιμ. Βενιζ. σ. 102, 459. —) Πρβλ. Σοφοκλ. Οἶδ. Τυρην. 198.

Τίλει γὰρ εἴτι νύξ ἀφῆ
Τοῦτ' ἐπ' ἡμᾶς ἔρχεται.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΠΑΡΟΡΑΜΑ.

Εἰς τὴν ἐν τῇ δεξιᾷ στήλῃ τῆς 419 σελίδος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 429 φυλλαδίου πρώτην παράγραφον, παρακαλεῖται ὁ ἀναγνώστης νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν παρατιθεμένην, διότι παρεισέφρησάν τινα τυπογραφικὰ παροράματα ἅτινα, καθὼς χρονολογικὰ, ἀλλοιοῦσι τὴν ἱστορίαν.

Δεκατετραετὴς μετέβη εἰς Ῥώμην, καὶ διὰ τῆς τοῦ προστάτου αὐτοῦ Καρδινάλιου Φιλίππου Σπινέλλου ἐπιβρόχης κατετάχθη εἰς τὸ ἐκεῖ ἐλληνικὸν

ΛΕΩΝ ΑΛΑΤΙΟΤΗΣ.

ΟΙΚΟΣΗΜΟΝ ΑΛΛΑΤΙΟΥ.

πανεπιστήμιον, τὸ ὑπὸ τοῦ τῆς Ῥώμης κλεινοῦ Ποντίφηκος Λέοντος Δεκάτου, κατὰ προτροπὴν Ἰωάννου Λασκάρειος τοῦ Ῥυνδακινου, ὅστις μετὰ τὴν τοῦ Βυζαντινοῦ θρόνου κατάλυσιν εἶχε καταφύγει εἰς Ἰταλίαν σὺν τῷ πατρὶ καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς τὴν πανωλεθρίαν ἐκείνην διαφυγοῦσι, τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1513 ἰδρυθὲν, καὶ ὡς μέγας πυρσὸς ἐν νυκτὶ ἀσελίνῳ ἐκπέμφαν τὰς λάμπεις αὐτοῦ καθ' ἅπασαν τὴν Ἑσπερίαν Εὐρώπην. Διήκουσε δὲ ὁ Λέων τῶν μαθημάτων τῆς φιλοσοφίας, τῆς θεολογίας καὶ τῆς φιλολογίας.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

— Διατί τὸ φίλημα εἶναι ὥς ἡ φήμη; Διότι διὰ δίδεται ἀπὸ στόματος εἰς στόμα.

— Διατί ὁ Σουλτάνος ἀξίζει εἴκοσι σελλίνια; Διότι εἶναι τόσον ἀγαθός, ὅσον ἡ Βικτωρία. (1)

— Μὴ ἐνόχλει τόσον σεαυτὸν εὐρύνων ἐπὶ μᾶλλον τὸ στόμα σου, εἶπεν ἑδοντοῖχτρος τις πρὸς τὸν ἐκτείναντα δίκην κυνὸς τὰς σιαγόνας του, διότι σκοπεύω, νὰ σταθῶ ἔξωθεν αὐτοῦ, ὅπως ἀποσπάσω τὸν ὀδόντα σου.

— Ἐκκλησιαστικὸς τις νέος ἠτήσατο τὴν ἄδειαν

(1) Μία ἀγγλικὴ λίρα ἡ Βικτωρία ἔχει εἴκοσι σελλίνια.